

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-07

Ärendenummer SMF-2023-05513

Handläggare

Lovisa Berg

Telefon: 031-368 24 08

E-post: lovisa.berg@stadsmiljo.goteborg.se

Reviderat genomförandebeslut för Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden godkänner reviderat genomförandebeslut för Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden ger stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att genomföra upphandlingar och inköp samt teckna de avtal som krävs för att genomföra den norra etappen av Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron samt Ågrändsbron.

Sammanfattning

Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron har en projektbudget om 135 miljoner kronor (prisnivå 2018). Projektet befinner sig nu i projekteringsskede och en ny kalkyl har tagits fram med de detaljprojekterade handlingarna som grund. Den nya kalkylen visar på en totalkostnad om 182 miljoner kronor (prisnivå 2018), vilket är en ökning om 35 % mot projektbudgeten. I 2024 års prisnivå är den nya prognosen 255 miljoner kronor. Den högre kostnaden jämfört med genomförandestudiens kalkyl förklaras av utökad projektering, ökad detaljnivå i den här fasen av projektet, speciallösningar och tillkommande värden. Stadsmiljöförvaltningen har undersökt besparingsmöjligheter i projektet. Stadsmiljöförvaltningen ser ett värde i att realisera alla de nyttor som finns i projekterat förslag. De kostnadsbesparande alternativen innebär att kvaliteter som ligger i linje med mål och styrdokument tas bort. Förvaltningen ser att projekterat förslag ligger i linje med den stadsutveckling som det planeras för i evenemangsområdet och Gårda. Förvaltningen föreslår att budgeten utökas enligt ny prognos. Med detta alternativ kan alla önskade kvaliteter omhändertas. För att tydliggöra aktuell kostnadsbild för åtgärden föreslås ny projektbudget fattas i fast prisnivå 2024.

Genomförandet av Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron är planerat att delas upp i två etapper. Den norra etappen ska utföras i samma entreprenad som Ågrändsbron. Stadsmiljönämnden föreslås låta stadsmiljöförvaltningen genomföra de upphandlingar som behövs för den norra etappen och Ågrändsbron

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron har en projektbudget om 135 miljoner kronor (prisnivå 2018). Projektet befinner sig nu i projekteringsskede och en ny kalkyl har tagits fram med de detaljprojekterade handlingarna som grund. Den nya kalkylen visar på en totalkostnad om 182 miljoner kronor (prisnivå 2018), vilket är en

ökning om 35 % mot projektbudgeten. I 2024 års prisnivå är den nya prognosen 255 miljoner kronor. För att tydliggöra aktuell kostnadsbild för åtgärden föreslås ny projektbudget fattas i fast prisnivå 2024. Den högre kostnaden jämfört med genomförandestudiens kalkyl förklaras av utökad projektering, ökad detaljnivå i den här fasen av projektet, speciallösningar och tillkommande värden. Förändringarna beskrivs vidare i avsnittet Beskrivning av ärendet.

Åtgärden återfinns i Investeringsplan för stadsmiljönämnden under investeringsområde Reinvestering Byggnadsverk (investeringsplan 2021–2025 version 2025).

Genomsnittlig kapitalkostnad per år (under 70 år) beräknas till 6,9 miljoner kronor. Kapitalkostnaden finansieras genom kommunbidraget.

Den nya kalkylen för Kanalmurar utmed Ävägen från Ullevibron till Valhallabron ger en löpmeterkostnad om 345 000 kronor. Jämförelsevis var löpmeterkostnaden för Packhuskajens första etapp 760 000 kronor och etapp två beräknas kosta 690 000 kronor per meter. Den första delsträckgruppen inom Upprustning av kanalmurar längs med Fattighusån och Stora Hamnkanalen bedöms ha en löpmeterkostnad om 650 000 kronor.

Det har inte tagits fram någon drift- och underhållskalkyl för projektet. Några saker att lyfta fram vad gäller drift- och underhållskostnader är att det är skötselintensivt med upphöjda planteringsbäddar och att det tillkommer kostnader för att sköta träd då det inte finns några träd i dag. I projekterat förslag är gatans beläggning i granit. Granit har en lång livslängd jämfört med asfalt som gatan har som beläggning i dag. Förslaget medför att bussarna försvinner från gatan, vilket innebär att tung trafik som sliter på gatan försvinner.

Åtgärden innebär en riskreducering vad gäller översvämningar på grund av höga nivåer i Mölndalsån och medför att potentiella kostnader i form av skador för både staden och fastighetsägare minskar.

En ansökan om statsbidrag för naturolyckor har gjorts till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsmiljönämnden har i budgeten för 2025 fått i uppdrag att arbeta för att öka krontäckningsgraden och minska andelen hårdgjord yta i de delar av Göteborg där behovet är som störst. Gårda är ett av områdena med lägst krontäckningsgrad med en krontäckningsgrad på 7 %. Projekterad lösning bidrar till att öka krontäckningsgraden genom att anlägga träd och upphöjda planteringslådor. Besparingsalternativen medför att krontäckningsgraden inte ökar i samma omfattning eller möjligen inte ökar alls.

Åtgärden främjar fotgängare och cyklister före fordon. Detta ger positiva miljökonsekvenser i form av minskade utsläpp och biltrafikflöden, vilket i sin tur medför en förbättring ur luftkvalitetssynpunkt.

Bedömning ur social dimension

Kommunfullmäktige har i stadens budget för 2025 gett stadsmiljönämnden i uppdrag att ta större hänsyn till kulturhistoriska värden i samband med omdaning och upprustning av offentliga platser och gator. Projekterat förslag ligger i linje med uppdraget då kanalmuren kläs i sten likt dagens utformning och gatan som i dag är asfalterad får en

stenbeläggning, vilket stämmer väl överens med områdets karaktär. Belysningen rustas upp och behålls i gammal utformning. Besparingsalternativen innebär att hänsyn inte tas till de kulturhistoriska värdena i samma utsträckning som projekterat förslag.

Projekterat förslag ökar vistelsekvaliteterna längs med ån genom bland annat anläggandet av vistelsebryggor och tillgängliggörandet av vattnet. Den nya utformningen kommer bidra till att inte bara folk som bor i området vistas utmed ån utan att det blir en plats som folk vill komma till, vilket ger en positiv påverkan på invånares och besökares sociala relation med varandra. Besparingsalternativen innebär att en negativ påverkan på vistelsevärdena.

Med föreslagen lösning styrs/begränsas fordonstrafiken och områden för gående och vistelse fredas genom upphöjda planteringslådor och stenläggningen i gatan är ett sätt att begränsa hastigheten. Besparingsalternativen kan därmed ge en påverkan på trafiksäkerheten.

I dag är gatan svårtillgänglig för fotgängare och cyklist. Genom föreslagen utformning och med den bearbetade stenläggningen ökar tillgängligheten. Tillgängligheten bedöms påverkas negativt av besparingsalternativen.

Ärendet

Stadsmiljönämnden ska ta ställning till den avvikelse som uppstått i projektet ”Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron” jämfört med den projektbudget om 135 miljoner kronor (prisnivå 2018) som trafiknämnden fattat beslut om 2019. Enligt stadsmiljönämndens delegationsordning, ska stadsmiljönämnden fatta inriktningsbeslut, genomförandebeslut samt beslut om ekonomiska avvikelser för investeringsprojekt med en totalkostnad överstigande 20 miljoner kronor. Då ”Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron” är ett investeringsprojekt med en totalkostnad som överskrider 20 miljoner kronor lyfts beslutet till stadsmiljönämnden för avgörande.

Enligt delegationsordningen ska stadsmiljönämnden även ta ställning till upphandlingar som överskrider 50 miljoner kronor. Då upphandlingen för att genomföra den första etappen av ”Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron” samt ”Ågrändsbron” överstiger 50 miljoner kronor lyfts beslutet till stadsmiljönämnden för avgörande.

Beskrivning av ärendet

Kanalmurarna längs Mölndalsån utmed Åvägen uppvisar sättningar och har passerat sin tekniska livslängd. Det har skett översvämningar längs sträckan. Åvägen är idag anpassad för motortrafik och har dålig tillgänglighet samt saknar ytor och platser för vistelse.

Trafiknämnden har fattat investeringsbeslut för ”Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron” (tn 2019-04-25, § 151). Syftet med projektet är att säkra murens och gatans funktion samt att förhindra framtida översvämningar längs sträckan. I samband med upprustningen ska gaturummet gestaltas för att främja mänsklig vistelse och öka tillgängligheten.

Vid investeringsbeslutet fastställdes projektbudgeten till 135 miljoner kronor (prisnivå 2018). Projektbudgeten baseras på den kalkyl som togs fram i genomförandestudien.

Projektet befinner sig nu i projekteringsskede och en ny kalkyl har tagits fram med de detaljprojekterade handlingarna som grund. Den nya kalkylen visar på en totalkostnad om 182 miljoner kronor (prisnivå 2018), vilket är en ökning om 35 % mot projektbudgeten.

Den högre kostnaden jämfört med genomförandestudiens kalkyl förklaras av

- *Utökad projektering.* Tillståndprocessen har varit mer omfattande än vad som bedömts i genomförandestudien.
- *Ökad detaljnivå i den här fasen av projektet.* Kalkylen är på en mer detaljerad nivå vad gäller mängder och materialval. Vi vet exempelvis i dag bättre hur mycket sten som krävs och vilken typ, hur många buskar som ska planteras och vilken typ av buske. Vi har också mer information om tillkommande detaljer, såsom dagvattenutlopp och ledningar. I detaljstudier av hur man behöver gå till väga under byggtiden för att tömma området på vatten har det identifierats ett behov av en bakspont i gatan.
- *Speciallösningar.* På de platser där muren korsar befintliga ledningar kommer specialkonstruktioner att krävas. En ledning i gatan gör att muren behöver flyttas ut i Mölndalsån, vilket kräver en specialanslutning till Gårdabron som ligger kvar i befintligt läge. Specifika omständigheter på platsen gör att stålplåtar krävs, tidigare tänkta betongplåtar klarar inte påhängslasterna.
- *Tillkommande värden.* Renovering och upprustning av befintlig belysningsanläggning har lagts till i projektet under projekteringsskedet. Tillgänglighetskraven för gång och cykel har utökats och medfört byte till en mer bearbetad sten. Vistelsebryggor har lagts till. Fler träd och upphöjda planteringsytor har tillkommit.

Stadsmiljöförvaltningen har undersökt besparingsmöjligheter i projektet och ser det inte möjligt att göra justeringar i projektet på ett sådant sätt att beslutad projektbudget kan hållas. Däremot har två alternativ tagits fram som i varierande grad påverkar kostnader och innehåll.

Det alternativ som ger minsta möjliga kostnadsökning innebär att kanalmuren renoveras och gaturummet återställs så billigt som möjligt. Med detta alternativ åtgärdas grundorsaken till projektet, men det blir inget lyft av området. Förslaget kan innebära att muren inte får en stenbeklädnad som planerat och betongkonstruktionen därmed blir synlig, att sten byts till asfalt, att belysningen behålls i befintligt skick och att träd, upphöjda planteringslådor, soffor och vistelsebryggor utgår från projektet. Detta alternativ kan innebära en besparing om 25 miljoner kronor (prisnivå 2018) jämfört med projekterat förslag.

Ett annat alternativ är att renovera kanalmuren och att utvalda delar av gestaltningen utförs. Jämfört med projekterat förslag skulle möjligheten att ersätta stenläggningen av gatan med asfalt samt att ta bort de upphöjda planteringslådorna kunna prövas. Det är dessa två åtgärder som har störst möjlighet att vara kostnadssparande. Detta alternativ kan innebära en besparing om 17 miljoner kronor (prisnivå 2018) jämfört med projekterat förslag.

Inget av besparingsalternativen har prövats om de är genomförbara. Besparingsåtgärderna kan mötas av kritik från boende, verksamheter och andra förvaltningar, exempelvis kulturförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. Att ersätta stenläggningen av gatan med asfalt medför att ett sätt att begränsa hastigheten tas bort. Att ta bort de upphöjda planteringslådorna påverkar trädval med anledning av de höga grundvattennivåerna. Att ta bort de upphöjda planteringslådorna påverkar också möjligheten att styra/begränsa fordonstrafik och freda områden för gående och vistelse. Även gestaltningen påverkas.

Genomförandet av Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron är planerat att delas upp i två etapper. Den norra etappen omfattar sträckan Ullevibron till Gårdabron och är planerad att byggas 2025–2027. Den norra etappen ska utföras i samma entreprenad som Ågrändsbron (skedesbeslut för projektering och produktion godkänt av trafiknämnden 2021-02-11, § 39, 2063/19). Den södra etappen omfattar sträckan Gårdabron till Valhallabron och ska samordnas med en ny gång- och cykelbro i Blekealléns förlängning mot Burgårdsparken. Stadsmiljöförvaltningen har tecknat en överenskommelse med exploateringsförvaltningen om att utföra den nya bron på uppdrag av exploateringsförvaltningen. Exploateringsnämnden finansierar den nya gång- och cykelbron och har fattat beslut om att ta i anspråk exploateringsmedel till bland annat den nya gång- och cykelbron (exn 2024-09-23, § 225, EXF-2023-00680). Byggnation av den södra etappen är i dag planerad till 2027–2029.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen ser ett värde i att realisera alla de nyttor som finns i projekterat förslag. De kostnadsbesparande alternativen innebär att kvaliteter som ligger i linje med mål och styrdokument tas bort. Förvaltningen ser att projekterat förslag ligger i linje med den stadsutveckling som det planeras för i evenemangsområdet och Gårda. Förvaltningen föreslår att budgeten utökas enligt ny prognos. Med detta alternativ kan alla önskade kvaliteter omhändertas.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår stadsmiljönämnden att godkänna reviderat genomförandebeslut för Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande samt godkänna de upphandlingar och avtal som behövs för den norra etappen. Stadsmiljöförvaltningen återkommer till nämnden närmare genomförandet av den södra etappen för beslut om att genomföra upphandlingar och inköp samt teckna de avtal som krävs för genomförandet av den södra etappen.

Josefine Johansson

Anders Ramsby

Avdelningschef
Planering och investering

Förvaltningsdirektör